

Litteraturanmälan

Av bolagsjuristen Jan-Mikael Bexhed

Carl Olof Sandström: Svenska Dubbelbeskattningsavtal, En sammanställning av de viktigaste reglerna, SNS Förlag 1986, 230 sid inb, ca pris 205 kr.¹

Sveriges första dubbelbeskattningsavtal slöts redan 1928 (SFS 1928:485), bara tre år efter det att det allra första dubbelbeskattningsavtalet — mellan Tyskland och Italien — ingåtts. Sedan dess har Sverige träffat ett stort antal dubbelbeskattningsavtal. När det gäller antalet ingångna avtal hör Sverige till de absolut ledande länderna. Sverige har dessutom gått i täten när det gäller att sluta överenskommelser med stater i den tredje världen.

Trots att Sverige således får anses som ett föregångsland när det gäller dubbelbeskattningsavtal och trots de internationella skattefrågornas allt större betydelse, har det inte på länge funnits någon aktuell samlad översikt av reglerna i de svenska dubbelbeskattningsavtalen. De som arbetat med dubbelbeskattningsfrågor har i stort varit hänvisade enbart till de olika avtalstexterna.

Bristen på en sammanfattning av innehållet i de svenska dubbelbeskattningsavtalen har nu på ett mycket bra sätt undanröjts genom den genom Handelsbankens försorg utgivna boken *Svenska Dubbelbeskattningsavtal*. Författare är f d kammarrättslagmannen C O Sandström, som har stor erfarenhet när det gäller internationell beskattning.

Framställningen inleds, *kapitel 1*, med en översiktlig genomgång av dubbelbeskattningsavtalens funktion, OECD:s modellavtal för undvikande av dubbelbeskattning och metoderna för undanröjande av sådan beskattning. I anslutning härtill finns två bilagor. Den ena återger en skrivelse från RSV angående tillämpningen av exemptmetoden i samband med uppdelningen av den statliga inkomstskatten i grundbelopp och tilläggsbelopp. Den andra bilagan utgörs av en förteckning över samtliga gällande dubbelbeskattningsavtal som Sverige slutit. Hänvisningar görs till SFS-nummer och aktuella propositioner. Förteckningen är mycket bra och tidsbesparande. Som det påpekas i förordet till boken är dubbelbeskattningsfrågor ofta så komplicerade att det är nödvändigt att stämma av antaganden och slutsatser mot avtalstext och förarbeten innan mer omfattande dispositioner vidtas. Hänvisningsnycklar mellan

¹ Boken kan förutom i bokhandeln köpas på Handelsbankens kontor.

SFS och bakomliggande riksdagstryck borde för övrigt tas med oftare i skattelitteratur.²

Kapitel 2 i boken behandlar de svenska interna reglerna när det gäller bostättningsbegreppet och bestämmelserna om skattskyldighet. Den nya femårsregeln och den nya sexmånaders- resp ettårsregeln presenteras här. Framställningen i de två inledande kapitlen har gjorts relativt kortfattad, vilket får anses vara en riktig avvägning. Boken har härigenom kunnat begränsas något till omfånget och man bör nog kunna utgå från att flertalet läsare är insatta i grunderna när det gäller svensk internationell beskattningsrätt. I den mån så inte är fallet finns annan bra kompletterande litteratur att tillgå.³

Bokens tyngdpunkt ligger i de följande kapitlen, *kapitlen 3—10*. I dessa redovisas hur dubbelbeskattningsavtalen behandlar olika slag av inkomster. I stället för att beskriva reglerna i avtal för avtal, bygger framställningen på att olika typer av inkomster redovisas var för sig. Varje kapitel inleds med att OECD:s modellavtal för den aktuella inkomsttypen refereras. Härfter redovisas i alfabetisk ordning hur de olika dubbelbeskattningsavtalen reglerar beskattningen av inkomsten. Framställningen innehåller även kommentarer och förklaringar till avtalsregleringen. De flesta kapitlen avslutas med en sammanställning i tabellform av de olika avtalsvillkoren.

De olika typer av inkomster som redovisas fullständigt i var sitt kapitel är: utdelning, ränta, royalty, reavinst, enskild tjänst, styrelsearvode, pension p g a enskild tjänst och livränta samt inkomst för studerande, praktikanter och professorer. Ett avslutande kapitel, *kapitel 11*, behandlar inkomst av rörelse resp fast egendom. I detta kapitel redovisas endast bestämmelserna i modellavtalet, men regleringen i dubbelbeskattningsavtalen ansluter väsentligen till dessa.

Det valda sättet att redovisa innehållet i dubbelbeskattningsavtalen är lyckat. I det praktiska arbetet är det oftare av intresse att jämföra hur en typ av inkomst behandlas enligt olika dubbelbeskattningsavtal, än att studera behandlingen av skilda slags inkomster enligt ett och samma avtal. En jämförelse mellan olika avtal är lätt att göra med hjälp av Sandströms bok. När det gäller urvalet av de typer av inkomster som redovisas ingående anser jag också att författaren träffat rätt. De redovisade typerna av inkomst torde vara de som oftast aktualiserar dubbelbeskattningsfrågor.

Det är svårt att komma med några kritiska kommentarer till boken. Möjli-

² En bra hänvisningsnyckel finns i RSV:s Handledning — mervärdeskatt. I Skatte- och taxeringsförfattningarna anmärks däremot endast propositionen och utskottsbetänkandet till det ursprungliga SFS-numret för de återgivna lagarna. Motsvarande uppgifter till ändrings-SFS saknas men skulle vara värdefulla. Varför inte en hänvisningsnyckel i slutet av författningssamlingen?

³ Se t ex Mattsson: Svensk internationell beskattningsrätt, 8 uppl 1986.

gen kunde redan inledningsvis uttryckligen ha erinrats om principen att ett dubbelbeskattningsavtal aldrig kan konstituera en beskattningsrätt som inte föreligger enligt svenska interna skatteregler. Detta påpekas nu klart först längre fram i boken. Principen är välkänd för de flesta, men det är lätt att någon gång tänka fel och jag tror därför att den tål att upprepas.

Sammanfattningsvis kommer Sandströms bok att bli till stor nytta, både för den som dagligen sysslar med dubbelbeskattningsfrågor och den som endast någon gång har anledning att befatta sig med sådana. Det är bara att hoppas att författaren vill ta på sig uppgiften att så småningom ombesörja nya upplagor. Boken bör avgjort ha förutsättningar att bli ett standardverk inom den skatterättsliga litteraturen.

Snogeholms Slott

Allt är lugnt. Gruset knastrar under fötterna och vinden rasslar svagt genom vassbäddarna. Ro och avskildhet bidrar till en lyckad konferens och Snogeholm ger mycket mer än så.

Efter genomgripande renoveringar kan vi presentera slottet i sin genuina skepnad med handmålade väggar och tak, kakelugnar, stjärnmönstrade ekgolv och eleganta 1800-tals möbler.

Detta ger en exklusiv miljö för konferenser, ledningsmöten, föreningsträffar, representation, förhandlingar och utbildning och med tio kompletta IBM persondatorer är vi dessutom bland de mest moderna anläggningarna i landet.

För information om konferensanläggningen ring eller skriv till **Snogeholms Konferensanläggning AB**, 275 00 Sjöbo, 0416-162 00.

Utbildningen vid Snogeholms Slott — "landets enda privata universitet" enligt dagspressen — leds av professor Göran Grosskopf och är inriktad på kvalificerade seminarier och kurser i främst skatte- och bolagsrätt.

Ur höstens program

Seminarier		Kurser	
18—19 sept	FÖRETAGSVÄRDERING	11—12 sept	TILLÄMPAD
29 sept — 1 okt	BESKATTNING VID FÖRETAGSÖVERLÅTELSE	22—24 okt	FÖRETAGSBESKATTNING
15—17 okt	KONCERNFRÅGOR	28—31 okt	KVALIFICERADE SKATTEFRÅGOR
3— 4 nov	FAMILJERÄTT OCH BESKATTNING	13—14 nov	OBESTÄNDSRÄTT
26—27 nov	AVTALSÄTT/KONSORTIAL AVTAL	10—12 dec	FASTIGHETSÄTTNING
8—10 dec	REDOVISNING OCH BESKATTNING		

För ytterligare information, beställning av kursprogram och anmälan ring eller skriv till **Snogeholms Utbildning AB**, Ängdalsvägen 36, 217 47 MALMÖ, 040-722 85.